

Pesamezne številke: Ka-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

TABOR* iznaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 15. uri z
da umom naslednjega dne ter stane
mesečno po št. D 10.—, za ino-
zemstvo D 13.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

Pesamezne številke: Ka-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

UREDNIK: O. se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefonski intern. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. Št. poslovalnice: Ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzame. Rokovani se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, petek 7. julija 1922.

Številka: 150.

Zbor mariborske narodne demokracije.

Maribor, 6. julija.

Vkljub počitnicam, ki so že nešte-
to ljudi zvalile v tiha zatišja hladnih
letovšč, in v kljub neznošni vročini
včerajšnjega dne se je zbralo sinoči v
dvorani Narodnega doma nad 250 čla-
nov in članic mariborske organizacije
Demokratske stranke, da slišijo odlič-
na predstavnika demokratske misli
da tudi sami izrečejo svojo sodbo
o vprašanjih, ki so bila na dnevnem
redu. Udeležba in pa sklenjene rezo-
lucije kažejo, da se mariborska narod-
na demokracija v polni meri zaveda ve-
likih nalog, ki jih čakajo v bodočih
dnevih, ko postane Maribor važno
središče državnega in nacionalnega
življenja; kažejo, da bo Maribor izho-
dišče nacionalne in narodne politike
v mariborski oblasti, kažejo pa tudi
znače disciplinarnosti in medsebojnega
zaupanja, ki se vračata zopet v vrste
naše demokracije.

Sinočni večer je bil obenem po-
dravni večer poslancu dr. Kukovec,
ki se je priselil v Maribor, da odhod v
tesnem sodelovanju s strankino orga-
nizacijo v mestu in z organizacijami
celi oblasti vodi naše politično življe-
nje. Prisrčne ovacije, ki so mu jih pri-
redili zborovalci ponovno, so pokazale
zaupanje in udanost naše narodne de-
mokracije v Mariboru do moža, ki je
celo svoje življenje zastavil v delu za
naše nacionalne in demokratske ide-
ale, zastopavljajoč pri tem interese
svoje in svoje rodbine.

Zborovanje je otvoril in vodil pred-
sednik mariborske krajevne organiza-
cije g. dr. Lipold v toplim pozdravom
dr. Kramerja in z iskreno dobrodošlico
dr. Kukovec. Povdarjal je, da razmere
v Mariboru kažejo početek konsolida-
cije v meščanskih vrstah.

Peslanec dr. Kukovec.

Je označil boj zoper slov. demokracijo
v minulih tednih kot del velikega re-
akcionarnega vala, ki gre skoro čez
vse države. V Nemčiji je prešel ta val
v politične umore, pri nas v veliko in
dobro zasnovano obrekovalno kampa-
njo vseh temnih elementov proti de-
mokraciji. Že pred dvema letoma mu je
dejal srbski agrarec Avramović: »Po-
skusili boste reakcionarce! Vas bodo
grizli, prišla bo doba, ko bodo prišli na
vas z nohtili!« Dogodki zadnjih tednov
so to potrdili. Pokazali so pa tudi, da
je demokracija sposobna odbiti vse na-
pade in da je utrujenjša ko kdaj.

Naše sistematično časopisno delo
je rodilo velike uspehe. Dokazalo se je
da je slovenska demokracija aktivna.
Bila je merodajna v vseh javnih do-
godkih. Prebolela je težke preizkušnje.
Pojavljajo se pač še tendence v smeri
razpadanja politične organizacije. Mi pa
slejkoprej želimo sorazmeren napre-
dek družbe in konsolidacijo države, za-
to ne moremo iti na pot razrednega
ekskluzivizma.

Hribarjev intervju v »Vremenu« je
člen v verigi kampanje proti demo-
kraciji. Kompromitirati je hotel plod
triletnega truda naše demokracije in
je proglasil pridobitev mariborske
oblasti za škodljivo in brezsmiselno. Ne
smemo pripustiti, da kdorkoli skuša
dirigirati javno življenje po svojih
osebnih interesih in ambicijah.

Nediscipliniranost in nesolidarnost
nam enkrat več škoduje nego nasprot-
ne tendence z druge strani. Mnogokrat
krajajo naši ljudje marsikaj, o čemur
se niso prepričali. Organizacija je tu,
da se tsak dvom in vsak sam preišče
v raziasni.

Razdor v vladi radi Zadra.

Italija sprejela naše predloge. — Pašić vstraja na svojem stališču.

Beograd, 6. julija. (Izv.) Italijan-
ska vlada je sprejela po Jugoslaviji
predlagane spremembe konvencij. O
tem je bil obveščen tudi italijanski zu-
nanji minister Schanzer, ki se nahaja
sočasno v Londonu. Pri sprejetju naših
predlogov pa si pridrži Italija pravico,
da postane sprejem komaj tedaj pravo-
no veljaven, ko ga potrdi zunanji mi-
nister Schanzer. Jezikovno vprašanje je

rešeno v smislu senžermenske pogodbe.
Ministrski predsednik Pašić pa vztra-
ja še vedno na svojem stališču, da se
mora zona krog Zadra zmanjšati, do-
čim ostali ministri, predvsem Ninčić in
Krstelj, niso njegovega mnenja. Ker
ni nobenega izgleda, da bi Pašić spre-
menil svoje stališče, je položaj vsled
eventuelne možnosti demistije nekate-
rih ministrov postal še bolj težak.

Deset milijonov žrtev gladu v Rusiji.

Pariz, 5. julija (Brezlično). Iz u-
radne statistike je povzeti, da je v Ru-
siji umrlo vsled lakote čez deset mili-
jonov ljudi.

Pariz, 5. julija. »Temps« poroča
iz Helsinkisa: Po zanesljivih vesteh
se je zopet poslabšalo Leninovo zdra-
vje. Dne 1. t. m. zvečer se je vršila seja
centralnega komiteja boljševiške
stranke. Za slučaj Leninove smrti je

pričakovali dalekosežnih sprememb v
sovjetski vladi in na vodilnih mestih.
(Lenin je po najnovejši diagnozi bolan
na tuberkulozi hrbtenice).

London, 5. julija. »Daily Mail«
poroča iz Haaga: Policija je prišla na
sled dobro zasnovani zaroti proti Lit-
vinovu, 15 ruskih anarhistov, ki so do-
speli v Holandijo z nepravilnimi pot-
nimi listi, je bilo izgnanih.

Nemške stranke za zaščito države.

Berlin, 5. julija. V državnem zbo-
ru se vrši debata o izjemnih odredbah,
ki jih je izdala vlada za zaščito nemške
republike. Na današnji seji je govoril
poslanec Petersen in izjavil v imenu
demokratske stranke, da bodo demo-
krati podpirali vlado pri izvrševanju
njenih odredb. — Posl. dr. Dürriger
(nemški nacionalci) je izjavil, da raz-
kritje zarotniških organizacij v drža-
vi, ki si zaslužijo ime: centrale moril-
cev, in umor enega najodličnejših
nemških mož zahteva, da vlada z vso
odločnostjo poseže vmes. Radi tega

njegova stranka načeloma odobrava
odredbe državnega predsednika. —
Posl. Stresemann (nemška ljudska
stranka) pravi, da po teh razkritjih ne
more nikdo tajiti, da bi ne odstopale or-
ganizacije morilcev. Vladina dolžnost
je, da jih iztrebi, ne glede na to, proti
komu so obrnjene. — Posl. Römerle
zahteva, da se uvedejo kontrolni orga-
ni iz vrst delavstva, ki bodo nadzirali
monarhistično gibanje v državnih ura-
dih. — Na to sta bila zakon o zaščiti
republike in amnestijski zakon odkla-
zana državnemu odboru.

SLOVENSKI MATURANTI V SR- BIJI.

Beograd, 6. julija. (Izv.) Včeraj
ob 13.50 je dospel v Beograd vlak s 300
slovenskimi maturanti iz Ljubljane.
Na kolodvoru so jih sprejeli zastopniki
Kola srbskih sestara, mestne občine
beogradske, profsorskega društva,
srednješolske mladine in abstinenci-
zveze. Pri izstopu je svirala vojaška
godba. Dijaki so bili odpremljeni v vo-
jaško akademijo, kjer so se nastanili.
Danes si maturanti ogledajo dvor,
parlament ter V. jugoslovensko umet-
niško razstavo ter popoldan na to me-
sto samo. V petek se podajo maturanti
s posebnim vlakom v Avalo, da obi-
ščejo grob neznanega junaka. Na to pa
napravijo izlet na Topčider ter Košut-
njak. V soboto si ogledajo botanični
vrt, klavnico in predilnico, nakar od-
potujejo z ladjo dalje v Negotin.

KRALJ ODLIKOVAL PILSUD- SKEGA.

Beograd, 6. julija. (Izv.) Kralj
Aleksander je odlikoval poljsk. preds.
Pilsudskega s Karadjordjevičev zve-
zdo I. vrste. Odlikovanje bo izročil
predsedniku Pilsudskemu naš varšav-
ski poslanik Simić v svečani avdijenci.

DR. SPALAJKOVIĆ V BEOGRADU.

Beograd, 6. julija. (Izv.) Včeraj
je dospel semkaj z Bleda naš novoime-
novani pariški poslanik Spalajković.
Vlada je izrazila željo, naj bi g. dr.
Spalajković čimprej položil svoj po-
slanski mandat ter prevzel poslaniško
poslo.

NAŠ NOVI KONZUL V TRSTU.

Beograd, 6. julija. (Izv.) Za na-
šega konzula v Trstu je imenovan
prejšnji naš zadrski konzul Cincar-
Marković.

NOVE OBČINSKE VOLITVE V ZAGREBU.

Zagreb, 6. julija. (Izv.) Nove ob-
činske volitve v Zagrebu se bodo, ka-
kor se zatrjuje, vršile že letošnjo jesen,
tako da se sedanji občinski svet po po-
čitnicah najbrže sploh ne bo več sestel.
Vprašanje je le, če bo izvedna odred-
ba novega zakona do jeseni končana.
Splošno se sodi, da se bo to zgodilo.

UČITELJSKI KONGRES V ZA- GREBU.

Zagreb, 6. julija. (Izv.) Včeraj
popoldan je pričel tu s predkonferenco
delegatov prvi učiteljski kongres.
Otvoritev kongresa samega se je izvr-
šila danes ob 9. uri. Kongres bo trajal
tudi še preko današnjega dne.

IZ FRANCOSKE ZBORNICE.

Pariz, 5. julija. Zbornica je raz-
pravljala o interpelacijah komunistič-
nih in socialističnih poslancev glede
ukinjenja tiskovne svobode v koloni-
jalnih deželah, dalje glede odgovorno-
sti za vojno, o francoski politiki v Tu-
nizu in dr. Debata je potekla mirno, le
na včerajšnji seji je prišlo do burnega
nastopa med komunistom Vollandom in
posl. Catusierjem. Zbornica je izrekla
vladi zaupnico in sicer s 567 proti 64
glasovom.

BORZA.

Curih, 6. julija. (Sklenni kurzi.)
Dunaj 0.02%, Praga 10.10, Zagreb 1.62
in pol, New-York 524 in pol, Berlin
1.20, Pariz 42.55, London 23.39, Milan
Budimpešta 0.45, Varšava 0.11.

Zagreb, 6. julija. (Izvirno. Pred-
borza na zagrebački borzi.) Pariz 666.25,
Curih 1550, London 360, Berlin 19,
Dunaj 0.3825, Praga 157.75, Italija
372.50 dolar 79.75, Budimpešta 7.25.

Organizacija naše stranke v Slove-
niji se vidno krepi. Svoječasna usta-
novitev oblastne organizacije stranke
ter ustanovitev mariborske oblastne
organizacije v Ljubljani prihodnjo ne-
deljo sta mu porok za nadaljnji razvoj.
V teh avspicijah je srečen, da prihaja
v tem času v Mariboru ter se nadeja,
da bomo ramo ob rami dosegali uspehe
in zadoščenje.

G. dr. R. Kramer

je v stavkih, ki so padali kakor kladi-
vo na hrbto nasprotnikov, obračunal s
klevetniki demokracije. Celo kampa-
nja zadnjih tednov je v zvezi s celo
našo notranjo politično situacijo, kjer
skušajo reakcionarni politični ele-
menti dobiti moč v svoje roke. Dobro
pa vedo, da je to mogoče le, če najprej
ubijejo slovensko demokracijo in sicer
še prej, nego pride država do kolikor
toliko popolne konsolidacije.

Kampanjo je omogočilo pomanj-
kanje zaupanja v one, ki jim je stran-
ka izročila vodstvo politike. In tako je
konflikt med dvema bančnima ravna-
teljema potegnil v svoj vrtnec tudi
naše politične ljudi, ki jih je vodila
bodiš nevezadovoljena ambicija, da so
pomagali pri gonji, ki je imela namen,
privedi reakciji na krožniku dr. Žer-
javovo glavo.

Gonja je izšla iz nerazpoloženja lju-
di, ki ne morejo preboleti, da slovenski
človek zavzema prve pozicije v naši
državi. Skrili so se bojazljivo za hrbet
starega dr. Tavčarja, o katerem vemo,
da bi — če bi bil zdrav — z ljuto pest-
jo udaril proti ljudem, ki hočejo zado-
stati svojim osebnim ambicijam. De-
mokracija ne sme poznati mladinov in
starinov, ampak mora poznati le ljudi,
ki delajo. Žerjavu prihajajo izrazi za-
upanja iz cele države, s svojim obis-
kom so mu izrekli zaupanje celo sam
kralj in predstavniki drugih strank
celo radikalne stranke.

Naša stranka je nosilec pozitivizma
v državnem življenju proti nosilecem
negativizma, fraze in prazne kritike.
Samo naša stranka je konsekvantna v
boju proti vsem napadom reakcije,
samo ona je proti razredni frazi za na-
cionalno solidarnost. Zato je tudi bo-
reakcije proti nam najhujši.

Da odbijamo vse navale na demo-
kracijo in napredek, ne smemo postati
v nobenem hipu malodušni in medse-
bojno nezaupni. Vera v moč organiza-
cije, vera v poštenost voditeljev stran-
ke je sila, ob kateri se brez uspeha raz-
bije val reakcije.

G. dr. V. Sernee

izjavlja v imenu zborovalcev: Bančni
ravnatelji se motijo, če mislijo, da
imajo polkie voditi politične boje. Če
je bil eden bančni ravnatelj tako po-
šten, da je iz ogromnih dobičkov, ban-
ke dal tudi kaj za idealne svrhe, ga
moramo le pohvaliti. Izjave namest-
nika Hribarja zavračamo Mariborčan
z vso odločnostjo.

Zbor je nato soglasno sprejel sle-
deče

resolucije:

1. Na zboru krajevne organizacije
demokratske stranke v Mariboru dne
5. julija zbrani somišljeniki pozdrav-
ljajo prihod predsednika slovenskega
dela demokratske stranke poslance dr.
V. Kukovec v Maribor. Prepričani, da
bo inicijativno in požrtvovalno delo
našega voditelja še bolj utrdilo stran-
kino organizacijo ter ugled in moč de-
mokratske ideje v mestu in celi mari-
borski oblasti, mu pri tej priliki izro-
kamo ponovno svoje neomajeno z
upanje.

2. Glede nastopa pokrajinskega na-
mestnika Ivana Hribarja zaradi admi-

nistrativne delitve slovenskega ozemlja države je vzel strankin zbor demokratične organizacije v Mariboru pooblastilo na znanje potek zadeve. Pri sestavi ustavnega načrta so slovenski demokrati predlagali največje število prebivalstva oblasti do okroglo milijon duš, da bi se pri organizaciji oblasti varovala možnost, da se celo slovensko prebivalstvo države organizira tudi v eni oblasti, ako bi narod po večini to zahteval. Dotični predlog je odločno odklonil radikalni in demokratični klub ter je ministrijski predsednik Pašić izjavil, da prej odstopi, nego bi to sprejel. Cela slovenska napredna javnost je z ozirom na ta položaj ustavo z določbo 800.000 kot največjega števila prebivalstva oblasti kot kompromis sprejela in sta se za vlado odgovorni slovenski stranki složno s stranko socialnih demokratov zedinili na razdelitev v ljubljansko in mariborsko oblast. Pokrajinski namestnik sam je tudi predlagal vladi in narodni skupščini ljubljansko in mariborsko oblast, toda tako, da bi bila mariborska oblast mnogo manjša in bi obsegala le Podravje in Prekmurje, ne pa čisto slovenskih političnih okrajev brežiškega, celjskega in sodnega okraja Šoštanja iz okraja slovenjegraškega. Demokrati niso sprejeli v zakon 26. aprila 1922 označene razdelitve kot edino možno, ampak kot stvarnim razmeram z ozirom na ustavno določbo odgovarjajočo kompromisno solucijo.

Kolikor bi torej sedanje stališče pokrajinskega namestnika ne bilo presojati kot eden izmed nedopustnih pojavov osebnih vplivov in ambicij v politiki naroda, smatrat moramo njegov izživljivi intervju o razdelitvi Slovenije politično kot afront proti ustavi, ki ga je obsojati kot utrditvi države nevaren korak. Z ozirom na to nelojalno postopanje odklanja demokratična stranka vsako odgovornost za politiko tega pokrajinskega namestnika in njene posledice.

3. Z največjim ogorčenjem obsojamo nečuvne izpade izvestne bankarske klike proti slovenski demokraciji in njenim najodličnejšim voditeljem. Izrekamo našemu voditelju dr. Žerjavu neomajeno zaupanje, ki ga niti najgrše klevete nasprotnikov demokratične stranke ne morejo omajati, izrekamo mu zahvalo za njegovo neumorno delo za državo in stranko ter obenem željo, da kmalu popolnoma okreva in se poprime z novo energijo dela za konsolidacijo in napredek države in stranke. Tudi vsem ostalim funkcionarjem stranke izrekamo v polni zavesti strankarske solidarnosti, zahvalo in zaupanje s pozivom, naj v zvezi s tem težkočam, ki se jim delajo brez vsakih stvarnih razlogov, celo v lastnih vrstah vztrajajo na poti resnega in pozitivnega dela.

Viktor Cotič:

Nekoliko utisov s V. jugoslovenske umetniške razstave v Beogradu.

Prvič po ujedinenju so se sešli umetniki vseh pokrajin v Jugoslaviji, da skupno razstavijo svoja dela ob priliki svečanosti kraljeve poroke v Beogradu. Brezdvomno je to največja razstava v naši državi. Prostor, ki je bil za razstavo določen, druga beograjska gimnazija, ni povsem odgovarjal, vendar za današnje razmere, ko ni moglo brez velikih stroškov sezidati paviljona, je bil še precej zadovoljiv. Pri tej priliki pa bi izrazil željo, da bi se vlada vendar enkrat zganila in sezidala v Beogradu umetniški paviljon. Da je ta zelo potreben za centrum velikega kulturnega naroda, je dokaz že to, da so morali vsled pomanjkanja prostora popolnoma izostati umetniki, ki so bili tudi vabljeni. Če imamo že po drugih mestih umetniške paviljone, zakaj naj bi bila brez njega ravno prestolnica?

Otvoritev razstave je bila res veličastvena. Udeležili so se vsi ministri in razna poslanstva, dasi so imeli ravno tega dne obilo drugega posla. Med gosti smo opazili tudi ministrskega predsednika, naše bratske Čehoslovake, g. dr. Beneša, ki se je živahno razgovarjal z umetniki in jim želel na tej razstavi velikega uspeha. Minister Pribević je pri otvoritvenem govoru po-

V zagrebškem ozračju.

Te dni je bil zaključen zagrebški velesojm. Kakor vedno in povsod pri nas, tako je imela tudi v tem slučaju zadnjo besedo strankarsko-politična mržnja. Razstavni odbor je povabil zastopnike Narodne skupščine, ki so že prve dni po otvoritvi sejma izrazili željo, naj bi si npr. parlament ogledal to važno narodnogospodarsko prireditel. V vsaki državi, kjer ljudje količkaj realno in gospodarsko mislijo, bi neposredno zainteresirani krogi kar z obema rokama sprejeli tak poset. Tudi prireditelji zagrebškega velesojma, ki so ljudje zdravih živcev in praktičnega mišljenja, so uvideli, da bi obisk le koristil onim interesom, ki jih zasledujejo s prirejanjem velesojma. Dasi-ravnoosebno niso prijatelji ali pristaši sedanjega režima, so vendarle povabili legitimne zastopnike one države, kateri nedvomno pripada Zagreb in ki so danes nositelji našega parlamentarnega življenja. Zakaj zdrav, normalen razum ne more negirati države, ki obstoja že več ko tri leta, ki je mednarodno priznana in katero so priznali vsi državljani brez razlike strank, ko so se v novembru 1920. l. udeležili volitev v ustavotvorno skupščino. Posamezni državljani si pač po svojem nagnjenju, simpatijah, vzgoji, mišljenju izbira stranke in politične ideologije, prizna ali ne prizna slučajno politično konstelacijo, ne more pa skrivati glave v posek in trditi, da svet okoli njega ne obstoja, tembolj, če svojih hiš ne zida v oblakih ali na časnikarskem papirju, temveč na trdih zemeljskih tleh.

Za normalen razum gospodarskih krogov je bil obisk parlamentarcev le na čast Zagrebškemu zboru. Če bi parlament ne pokazal zanimanja za tako važno gospodarsko prireditev, bi gotovi zagrebški listi zopet udarili po Beogradu, češ: glejte, kako prezira in omalovažuje gospodarske uspehe Hrvatov in Zagreba. A tudi v političnem oziru bi vsak resen opozicionalec pozdravil obisk parlamentarnih strank, tembolj, ker so prišli iz Beograda tudi poslanci iz vrst opozicije, ki se istotako bore proti vladni koaliciji in so le za tegadelj v nemilosti pri Vlaški ulici, ker se nočejo pokoriti diktaturi Radića.

Toda voditelji Hrv. bloka niso niti realni politiki niti trezni državljani, zato so posegli po sredstvih, ki so mogoča edinole na Irskem. Proglasili so bojkot in sicer ne samo poslancem iz Beograda, temveč tudi Zboru samemu. Stvar bi bila smešna, če bi ne živeli v resnih časih. Najbolj surov je pa postal takozvani »čevječanski«, »pacifiistični« Radić, ki je objavil v svojem »Slob. Domu« oster napad proti prirediteljem Zbora in v hujškajočih bese-

vedal mnogo lepih besed in tudi obljubil, da bode storil vse, kar je v njegovi moči za procvit naše lepe umetnosti.

Na tej razstavi so bile, kakor že omenjeno, zastopane vse grupacije naše kraljevine in brez pretiravanja lahko trdim, da je bila ta razstava otvorjena v znamenju »mladih«. Kako je razstava učinkovala na maso, kako na posameznike, o tem seveda ne morem dati sodbe, vendar utis ki sem ga imel je bil: Tempora mutantur... Kako dolgo bode ta umetnost prevladovala, ne vem, zdi pa se mi, da vidim pri drugih narodih le še spomine na njo. Pri nas seveda je pozdravljamo z velikim pompom ter spremljamo po vseh perverzih ateljejih, da jih blagoslovi. Vem, da bo prišel kak Mesija in mi očital, da spadam k veteranom, toda to lažila me bode misel, da pride glas iz puščave.

Futurizem in kubizem je bil hvala bogu le malo zastopan. Tudi velikih del ni bilo preveč. Vendar je vladala tudi v tem oziru ona pobožna želja: Le da kaj prodam! Zastopane so bile sledeče grupe: Beograd »Lada«, »Društvo neodvisnih«, Zagreb »Lada«, »Proletni salon« in »Društvo grafičar«, Ljubljana »Društvo upodobljajočih umetnikov« in »Klub mladih«, Maribor »Klub Grohar«, Sarajevo »Udruženje umetnikov«. Dalje so razstavili tudi nekateri umetniki izven grup. Škoda le, da iz Slovenije ni bil zastopan klub »Sava«. Nekateri člani kluba smo opazili v skupini neorganiziranih, med

dah pozval svoje pristaše, naj dne 1. in 2. ne posetijo zbora, gostom pa pokažejo svoj globoki prezir. »Hrvat« je pisal nekako v tem smislu, kakor da bi bilo dobro, če bi se moglo Beograščane siloma spoditi iz Zagreba, pač menda za to, ker Zagreb tako krasno procvita, odkar ima v Jugoslaviji ugodnejšo konjunkturo, kakor jo je imel v prejšnji državi.

Seveda se gostje iz Beograda niso zmenili za blokaški prezir, tembolj, ker se Radićeva raketa ni razpočila in v Zagrebu sploh ni bilo obrtnika ali trgovca, ki bi katerega beograjskega gosta virgel na cesto. Treba pa si je dobro zapomniti ta slučaj in zato ga posebej beležimo, ker jasno razsvetljuje temne kote blokaške politike. Proč s frazami: porušite sedanji režim, a postavite na njegovo mesto boljše! Bedasto in samo Radiću podobno je hujškanje proti državi, pa njegove smešne sanjarije, da bo na mednarodno priznatom področju ustanovil novo državo in ž njo vred stopil v svetovno zgodovino kot velik državnik in politik. Danes konjunktura za parvenije polagoma izginja, ljudsko razpoloženje se vrača k normalnejšim oblikam in se rajši oklepa dejstev, kakor da bi lovilo po zraku mehurje in mila. Sedanja država je produkt svetovne vojne in po nji ustvarjene mednarodne konstelacije, kakor tudi produkt že izvršenega notranjega ujedinenja, zato pa hrvatskim voditeljem ne preostane nič drugega, kakor priznati činjenice, kot je dejal starina Gjalski — in se vreči v aktivno politično borbo ali pa kapitulirati in dati mesto sposobnejšim. —

Krasen prizor se ej nudil v Šestinih pri Zagrebu, kjer je šumadijski seljak in poslanec položil šopek rož na grob Ante Starčevića. Pokojni Starčević je bil radikalen opozicionalec, ki se je vse življenje boril proti kompromisu z Budimpešto. Veljal je kot ekstremen Hrvat, a to je bilo v takratnih razmerah toliko opravičljivo kakor ekstremno srbstvo. Velika Hrvatska in Velika Srbija — oba politična cilja sta izhajala iz te težnje: osvoboditi narod in mu priboriti neodvisnost. Starčevići so bili potrebni, ker vsi niso mogli postati Strossmayerji. Strossmayer je dal sintezo, jugoslovenstvo, Starčević pri Hrvatih in Marković pri Srbih pa tezo in antitezo. Zgodovina nas je prehitela ali bi ne bilo neumno, če bi jo sedaj korigirali in postavili naš internacionalni položaj na prvotno stopnjo, namesto da bi vzgojili s pozitivnim delom in sistematično politiko kar največ jugoslov. Strossmayerjev.

Na »Mirogoju« se je vršila druga manifestacija za jugoslovensko jedinstvo. V Ilirski arkadi so odposlanci

tem ko se je Tratnik pridružil »Proletnemu salonu«.

Zanimali so me v prvi vrsti Slovenci, zato hočem o teh tudi malo obširneje govoriti. Klub »Mladih« je bil po številu umetnin zastopan najbolje. Pred vsem sta mi v tej skupini ugajala brata Kralja. Doslej še nisem imel prilike videti njuna dela v tolikem številu. O njima se je že veliko debatiralo in reči moram, da sta napravila tudi name utis kakor srečen parček, ki sedi v čolnu sredi jezera in se ne briga za svet. Po daljšem studiju in opazovanju sem pa prišel do prepričanja, da spadata vendar v isto kategorijo umetnikov, o katerih mislimo vedno le dobro. Da bi onadva ne bila sposobna, kakor sem večkrat slišal, absolutno zavracam. Tudi to ni res, da sta si enaka. Velika razlika je med njima. Mlajši sili proti sredini — med tem ko se ji France oddaljuje s polno paro. Kdo bode od njiju prej prišel do cilja, o tem bomo lahko govorili, ko bosta eden in drugi mislila o umetnosti bolj trezno kakor sedaj. Francetova »Madona« je jako dobra. Tudi v grafiki (Kralj Matjaž) je polno lepih utisov. Tonetova slika »Trnjeva pot« je prav dobra v barvi, posebno v kompoziciji. »Kalvarija« me preveč spominja na Klimta, toliko v barvi, kolikor v potezah. Sploh moram reči, da se mi zdijo Tonetova dela bolj studirana nego Francetova.

Tone Kos in Napotnik ne spadata k tej grupi. Tone Kos ima mnogo dobre ga, med tem ko sem pri Napotniku

jugoslov. parlamenta položili krasen venec in poslanec Agatonović je v svojem govoru naglašal, da je to prvi obisk narodnih jugoslovenskih poslancev Ilirum kot predhodnikom in apostolom našega osvobođenja in ujedinenja. Treba je, da se na tem mestu položi prisega, da bodo narodni poslanci živo delali na to, da se ustvari jedinstvo dela, mišljenja in stremljenja, ki do danes še ni doseženo.

Ob drugi priliki je govoril o jugoslovenstvu tudi predsednik demokratične stranke Ljuba Davidović. Vsi govorniki so naglašali, da smo eno in da hočemo biti eno. V našem interesu je in ves ostali svet zahteva od nas, da bodimo edini, močni in napredni. Tudi srbski republikanci, zemljoradniki in jugoslov. socialisti so pokazali, da vedo ločiti režim od države, in da resno umevajo položaj naše domovine in našega naroda. Samo Hrvatski blok hoče pokazati, da ima rajši de Valero kakor Mazzinija, rajši sovražstvo kot ljubezen, spravo in sporazum!

Politične vesti.

* Viljemove izjave. Ekscesar Viljem je zopet začel dajati izjave. V »New York Timesu« jih je objavil nekaj Nemec Kl. von Radowitz, ki se je tri dni mudil na obiskih pri cesarju Viljemu v Doornu. Viljem je izjavil, da z gotovostjo pričakuje povratek monarhije v Nemčiji, vendar pa misli, da on sam ne bo več zasedel prestola. O predsedniku Ebertu se je izjavil zelo pohvalno. O Rathenau je govoril spoštljivo, vendar pa je dejal, da je bil nevarno za Nemčijo, ker je žid.

Dnevna kronika.

— »Prerod«. V včerajšnji številki nam je tiskarski škrat skvaril predzadnji stavek, ki se glasi: »Kaj imate od tega, če si odbijete ljudi, ki bi vas radi podpirali, ki pa si svojih nazorov ne dajo potrjevati v škofijem uradu!«

— Občine ob državni meji še niso vse urejene. Posebno težkoče so tam, kjer se je pridelilo ozemlje lipniškega okraja mariborskemu. Pogajanja za občino Sv. Duh na Ostrem vrhu (sedaj gerentstvo Gradišče) se vrše že celo leto, a do sedaj še ni nikakega pozitivnega sklepa! Imeli bi se priklopiti kot občini Vurnat in Boč, pa občanom ni prav po volji. Tako životarijo obmejni prebivalci že 4. leto brez obč. zastopstva, šola brez pravega krajnega šolskega sveta in brez denarja, cerkev pa pod avstrijskim dekanatom in škofijstvom... Žalostne obmejne razmere v četrtem letu svobode!

konstatiral, da je izven »Plesalke« vse preveč napihnjeno, sicer se mi pa tudi »Plesalka« zdi preveč korpulentna. Nj. kjer nisem našel finih potez. Tudi glede Zupana se mi zdi, da ni še na jasnem kam spada in bojim se, da bo še bridko obžaloval, ako se bo sliki doseči nekaj, kar je nedosegljivo. O drugih pa se ne maram izraziti, kajti videl sem, da sami ne vejo kaj hočejo. O Nandetu Vidmarju, o katerem sem ime nekdanji najboljši nade, moram reči le eno, da je za mojo osebo popolnoma izgubljen. Umetnost ni igrača. Človek mora biti resen in kar je glavno — skromen. Plezati po ravni steni in pri tem še burke uganjati, ne bi škodilo niti cirkušk klovn.

»Društvo likovnih umetnikov« ni pokazalo nikdar svoje najboljši strani. Zdi se mi, da žurja ni imela srečno roko. Vaupotičeva slika »V šumi« je nedvomno najboljša njegovo delo, dasi se mi je zdelo, da je ozadje preveč enolično. »V cerkvi« so preveč izraženi detajli, zato pa premalo zračne perspektive. Vesel mi je še najbolj ugajal in morda bi njegove slike še veliko boljše učinkovale, ako bi bili okvirji malo bolj estetični... Pri Sternenu mi ugaja efekt luči. Morda je modra barva nekoliko v preobilici. »Magdalena« je prav dobra. Santelj je v koloritu postal mnogo boljše kakor je bil nekdanj »Pogled na Ljubljano« je prav dobra stvar, »Stari lovec« pa me preveč spominja na čase, ko smo sedeli na akademiji. De ni žurja imela srečno roko

— **Planinska slavnost v Šmartnu** na Pohorju se ne bo vršila 9. julija, kakor se je prvotno glasilo, ampak 23. julija. Natančneje poročilo še sledi, vendar se prosijo že danes vsi planinci, kakor tudi drugi da nas ta dan obiščejo. Opozarja se, da bo vozil nazaj poseben vlak. Drugi zopet tudi lahko prenočijo v Šmartnem, ali Ruški ali Mariborski koči, ker pota so vsa prav lepo markirana. Torej na veselo svljenje.

— **Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru**, dramska sekcija, priredi 16. t. m. v št. Lenartu v Slov. gor. »Gospod senator«. Po predstavi ples in prosta zabava. Začetek točno ob 20. uri. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Otvoritev telefonske centrale** z javno govorilnico pri pošti Sv. Pavel pri Preboldu. Pri pošti Sv. Pavel pri Preboldu je bila otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet, z omejeno dnevno službo.

— **Sprejemanje novincev v finančno kontrolo**. Finančno ministrstvo je rok za vlaganje prošnje za sprejem v finančno kontrolo podaljšalo do 10. julija t. l. Podrobnosti so razvidne iz razpisa, objavljenega v »Uradnem listu« z dne 23. maja t. l., št. 52.

— **Izenačenje poljskih študentov** z našimi. Naše univerze so sklenile, da se izenači poljske slušatelje z našimi, tako da bodo plačevali samo take take, kakor da bi bili naši državljani. To bo jako ugodno uplivalo na dotok poljskih dijakov na naše visoke šole, kar bo mnogo doprineslo tudi za kulturno zblizanje med našim in poljskim narodom.

— **Gasilno društvo v Račjem** priredi 9. julija veliko veselico v vrtu gospoda Požegarja; priprave so že v polnem teku. Različni šofori za vino, pivo, slaščice, kavo itd. so že skoraj zgotovljeni. Tombola je opremljena z dragocenimi in za vsakega pripravnimi dobitki, da pride tudi mladina na svoj račun bo med različnimi zabavami velika ženska konkurenca v lepoti s tremi krasnimi dobitki kateri se lahko ogledajo v izločki trgovine Josipa Hvalca. Za ples igra priznana izvrstna godba na lok. Polnoštevila godba Glasbenega društva »Drava« iz Maribora pod vodstvom gospoda kapelnika Skačaja preskrbi vse drugo. Omrežje za električno razsvetljavo je že zgotovljeno od trdnice Dadien, tako da bo veselični prostor čarobno razsvetljen. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, ne sme nikomu biti žal za par kronic, ker s tem koristi

to se je najbolje videlo pri Gaspariju. V žanru je vedno isti. »Legenda« je bil gotovo najboljši njegovih del. Imel pa sem še priliko, da sem videl veliko boljše njegovih del. Dolinarjeva »Eva« je prav dobra. Najboljši bi bil seveda še »Kralj Matjaž« toda prepričati sem se moral, da je veliko Meštrovičevega in zato me je ravno to delo pustilo hladnega. Drugače pa moram reči »da fant zna«.

Klub »Sava«, kakor sem že omenil, ni razstavil skupno. Tratnik, ki se je priključil »Proletnemu salonu« je brezdvomno za nas Slovence eden najboljših. Ne le da zna risati — on je tudi v barvah velikanski. Škoda, da nje gova dela niso zavzela v »Proletnem salonu« ono mesto, katero bi zaslužila. Kosov »Autoportrait« je izboren. V kompoziciji mi je ugajal portret njegove matere, med tem ko je portret gđ. Novakove jako slab. Morda pa tudi ni visel v pravi luči.

Klub »Gröhar« je po številu najmanjši. Od ekspresionistov je edini Peteln, ki pride v poštev, ki pa je med raznimi ekspresionisti te razstave eden najbolj zmernih. Posebno »Motiv iz Maribora« je bil gotovo najbolj interesanten. Henrieta Statelj je pokazala, da prevladuje akvarel. Gvazd pričenja postajati moderen. Rumena jabolka najbolj pričajo o tem.

Sploh pa sem dobil na razstavi vtis, da so Slovenci najbolj skromni, in enak utis so napravili tudi na drugo publiko. Pri nas nismo opazili bronastih figur kakor pri Hrvatih in tudi kamenitih ne. Tu bode treba res potrkati nekoliko na vrata pri vladi, ter pri mecenih, da bodo podpirali slovensko umetnost. Tak je bil moj splošni vtis.

tudi samemu sebi, če je gasilno društvo preskrbljeno z dobrim orodjem, da lahko nastopi v slučaju nesreče ob enem bo pa imel par zabavnih ur, pri katerih bo pozabil trpljenje prošlega tedna.

— **Smrten padec s kolesa**. Ob priliki slavlja 50 letnega obstanka gasilnega društva v Slovenski Bistrici dne 2. t. m. je padel na bregu Sv. Jožefa tako nesrečno s kolesa član gasilnega društva v Hotinji vasi in socialistični podžupan občine Orehovi vas, Josip Breznik, da je vsled dobljenih notranjih poškodb dne 4. julija v mariborski bolnišnici umrl. Blag mu spomin!

— **Ukradena kolesa**. Dne 29. junija po noči, je bilo posestniku in trgovcu Jakobu Kaučiču v Veliki Nedelji, okraj Ptuj, vkradeno novo, 8000 K vredno kolo, ki je bilo na vrtu, od dosedaj neznanega storilca. Kolo je znamke »Styria«. Čevljarji mojster Martin Znidarič iz Ptuja, se je dne 25. junija po noči vračal iz Haloz tako natreskan domov, da je na cesti s svojim kolesom vred obležal. To priliko pa je porabil dosedaj neznani tat ter popihal s kolesom, ki je znamke »Ramblers«, črno pleskano, vredno 6000 K in ima na zvoncu napis »Spruschina«.

— **Aretacija**. Žandarmerija v Mežici, okraj Prevalje, je dne 3. julija aretirala 16-letnega Adolfa Hritz, ki je bil od 3. novembra 1919. pri podružnici konzumnega društva za Slovenijo v Mežici kot trgovski vajenec zaposlen, ter ga oddala v zapore okrajnega sodišča. Hritz, ki je nameraval pobegniti v Avstrijo, je osumljen, da je poneveril na škodo svoje službodajalke znesek 8994 38 v.

— **Tržačani protestirajo proti uničenju Trsta**. Italijanska vlada je odredila, da odslej vozijo ladje na črti Trst-Aleksandrija (Egipt) vsakih 14 dni (dosedaj vsakih 7 dni). Proti tej odredbi se je vršil dne 1. t. m. v tržaški luki velikanski shod vseh onih, ki so prizadeti vsled te odredbe. Na shodu je bilo slišati mnogo ostrih besed proti vladi. Tako je dejal Angelo Scochi: Kdo je sovražnik Trsta? Trgovska zbornica v Benetkah, ki si je nadelala nalogo, da popolnoma uniči naše mesto in naše luke. Mar se je Italija borila za to, da bi spravila Trst h gospodarskemu poginu? Blagovni promet v Trstu se je od 1. 1913 zmanjšal za dobro polovico, v prvih treh mesecih letošnjega leta je pa za 16.000 vagonov nižji kakor je bil ob istem času 1. 1921. Trst ne more več živeti.

— **Nemško-jugoslovenska družba** v Berlinu. V nedeljo se je vršila v berlinskem hotelu »Esplanade« ustanovitveni nemško-jugoslovenske družbe za Berlin, ki si je, kakor že druge take družbe, nadelala nalogo zblizati kulturno in gospodarsko oba naroda. Po govoru profesorja dr. Hötscha, po referatu konzula Wienerja o gospodarskih izglelih Jugoslavije ter po predavanju Hermana Wendla o kulturnih odnošajih med Nemčijo in Jugoslavijo, se je ob veliki udeležbi interesentov konstituiral odbor družbe. V odbor so bili poleg ostalih izvoljeni zvezni minister dr. Köster, prof. dr. Hötsch, glavni urednik Georg Bernhard, konzul Wiener in grof Bernstorff.

— **Konec tramvajske stavke na Dunaju**. Tramvajski promet, ki je bil vsled stavke uslužbencev teden dni ustavljen, se od ponedeljka zjutraj zopet vrši.

— **Stavke in demonstracije v Berlinu**. Vsled splošne stavke berlinskih stavcevi ni v ponedeljek izšel noben jutranji list. Strokovna komisija je izdala samo list »Nachrichtenblatt der Berliner Arbeiterschaft«. List objavlja program demonstracij, ki se vrše v torek popoldne. Podpisalo ga je vodstvo strokovnih organizacij in zastopniki treh socialističnih strank. Demonstracije se vrše v zapadnem delu Berlina.

— **Ženske pravice v Nemčiji**. V nemškem državnem zboru je bil v drugem in tretjem čitanju sprejet predlog, ki določa, da imajo ženske tudi v pravosodni stroki pravico do službe. Tako lahko postanejo sodniki, trgovinski sodniki in sodnijski pisarji. Hkratu je bila v splošni uradniški zakon sprejeta določba, da se državnih nastavljenk ne kliče na odgovornost, če nastanejo nezakonske matere.

Dopisi.

Slovenjgradec. V nedeljo dne 2. julija so posetili Slovenjgradec člani mariborskega gledališča in nam priredili krasno uspel koncert. Ti člani (gospodična Kogejeva ter gg. Šimec, Janko in Cvetko) so si stali vzvišeno nalogo, propagirati med narodom slovensko, oziroma slovansko moderno pesem. Kot prvi je nastopil g. Šimec, ki si je takoj osvojil občinstvo. Navdušen aplavz po vsaki izpeti pesmi, posebno pa po »Memoriju« mu je dal vse, dal mu je zahvalo, dal mu je evetja in vencev preobilo. Vsi, ki ste ga že slišali, veste da to zasluži. Vi, ki ga še niste, ga pa povabite v svoj kraj, ker boste imeli res umetniški vžitek. Mesto obolele gđ. Mezgečeve je nastopila dražestna gđ. Kogejeva. Kar po prvi pesmici smo ji nasuli ružice, samih lepših slovenskih nageljkov, v zahvalo pa nam je zapela lepše in lepše. Nižinske lege ji posebno prija. Radi bi jo slišali še pozneje, ko bo že dospela na dovršeno in gladko umetniško pot. Prvovrsten drug ji je bil g. Janko, ki je s svojim simpatičnim nastopom in prav dobro mimiko žel obilo pohvale. Diskreten spremljevalec na glasovirju je bil g. Cvetko. — Izvrstno obvlada svoj instrument in se zna prilagoditi vsaki situaciji. Polna dvorana občinstva je z izborna disciplino uživala lepote tega večera. Moralni in gmotni uspeh tega večera bodi idealnim članom mariborskega gledališča v vspodbudo. Želimo le, da nas že večkrat posetijo in takrat bomo zopet napolnili dvorano. Za nedeljski koncert pa Vam umetniki, najlepša hvala.

Slovenska Bistrica. Deška in dekliška šola v Slov. Bistrici je priredila na Vidov dan v dvorani okrajne hranilnice nad vse ljubko slavlje. Občudovali smo lepo petje — deklamacije — telovadbo deklic in dečkov, ki je navzoče do solz ganilo. Vsa čast učiteljskemu zboru deške in dekliške šole — osobito g. nadučitelju Francu Karlašu, ki je na polju šolstva izredno delaven in požrtvovalen.

Na občnem zboru olepševalnega društva je bil soglasno izvoljen za predsednika Karl Podhraški, tukaj v obče znani po svoji agilnosti.

Koroške vesti.

Po dolgem času sta se spomnila dva »orgešoven« iz Sv. Štefana pri Trušnjah — L. Leber in zloglasni Tomaž Sablatnik — na orodje, ki ga je baje vzel za časa jugoslovenske zasedbe posestnik Povšnar v St. Martinu prvemu izmed obeh. Šla sta torej dne 2. majnika t. l. po »svoje« orodje, vzela vsak svojega hlapca s seboj, prej pa so se še nabili korajže. Povšnarja ni bilo doma, pa so šli za njim v vas. Ker so bili med potjo preveč glasni in korajžni, jih je Spajzarjeva resolutna gospodinja pomirila: Sablatnik je dobil od nje pošteno klofuto, nakar so jo vsi štirje junaki pobrisali urnih krač. Od ženske oklofutani junak se pere v »Koroški domovini« (običajno jo imenujejo koroško mrhovino) in to bo go tovo pomagalo — saj sta par, ki spada vkup!

Letos so bile takozvane »Sonnwender« jako lepe, tudi »Freie Stimmen« so zadovoljne. Saj je pomagalo nemčurjem in velenemcem celo vreme. Ko so na Koroškem goreli kresovi, je na Kranjskem — bliskalo. Tako stoji v nemških listih. Radi verjamemo, saj se še bliska tudi po Štajerskem in v Mežiški dolini, kadar bo pa treščilo, bo zmanjkalo »Štimeam« in še marsikomu »štince«.

Dr. Angerer prodaja po Koroškem svojo velenemško modrost tako vneto, da so se njegovih čenč naveličali celo Celovčani. Zadnje njegovo »predavanje« je poslušalo komaj par desetih ljudi. »Štimec« pravijo, da radi prometnega štrajka ni prišlo več poslušalcev. — Celovec pa vendar še ni tako velik, da bi ne bilo mogoče priti peš iz enega konca do drugega!

Vprašanje terjatev v bivši coni A v jugoslovanski valuti še vedno ni rešeno. Kakor znano, so bile po odredbi z dne 21. decembra 1920 plačljive take terjatve v razmerju 1:3 tudi v avstrijskih kronah in sicer od 31. januarja 1921 naprej. To je pomenilo za upnike v jugoslovanski valuti seveda

veliko škodo in je dalo povod že marsikaki pravdi. V zadnjem času je deželno sodišče v Celovcu predložilo akte neke take tožbe ustavnemu sodišču na Dunaju, da omenjeno naredbo razveljavi. Rezultat še dozdaj ni znan.

Deželni glavarja Grögerja celovški listi zopet besno napadajo. Povod je dala baje ob času štrajka njegova izjava grupi železničarjev na glavnem kolodvoru, da naj kar dalje štrajkajo, ker je vlada itak že padla. Težko je verjetno, da bi se izjavil tako deželni glavar, čeprav je socialist. Štvar bo prej taka, da se ga hočejo na cenjen način iznebiti, ali ga pa vsaj očrniti pri vladi. Iz strankarskih ozirrov včasih le nasprotujejo vsenemškemu prenapetemu, da ne morejo počenjati vedno svojih besnosti.

Mariborske vesti

Maribor 6. julija 1922.

m Iz statistike mariborske državne dvorazredne trgovske šole. V preteklem šolskem letu je bilo na šoli skupno 135 učencev in učenk; po pristojnosti jih je bilo 76 iz Maribora (56%) ter 59 iz drugih krajev (44%); Slovencev in Srbohrvatov je bilo 117 (87%), Nemcev 17 (12%), drugih 1; po poklicu staršev je bilo 28 (21%) sinov, oziroma hčer trgovcev in obrtnikov, 89 (66%) javnih nameščenecv ter 18 (13%) drugih poklicev. Za prihodnje šolsko leto, t. j. 1922-23, se je doslej vpisalo skupno 202 in sicer v I. letnik z drugih učnih zavodov 120, repetentov 15, skupno v I. letnik 135; v II. letnik iz dovršenega I. letnika 45, repetentov 4, skupno v II. letnik 49; ponavljalnih izpitol je dovoljenih 18. Imed na novo prijavljenih jih je 85 iz Maribora ter 35 iz drugih krajev, po poklicu pripadajo starši 40 prijavljenecv trgovskemu in obrtnemu stanu, 60 stanu javnih nameščenecv ter 20 stanom drugih vrst.

m Cene dijaških stanovanj. Nekdo nam je poslal, seveda brez podpisa, izrezek iz ljubljanskega »Jutra«, na katerem se nahaja notica o podraženju dijaških stanovanj od 2000 na 2400 K z željo, naj bi tudi mi nastopili za to, da bi isto storile tudi mariborske dijaške gospodinjje. Pošiljatelj ali pošiljateljica, naj si najprej zapomni, da mi prvič ne sprejememo nikakih dopisov, ki ne nosijo podpisa pošiljatelja, drugič pa da se za take zadeve ne moremo ogrevati. Kolikor nam je osebno znano, so v zadnjem šolskem letu številni dijakji plačevali v Ljubljani še po 1200 do 1800 K mesečno in še manj, nikakor pa ne 2000 K, vsaj v splošnem ne, poedini slučaj pa seveda niso izključeni. Vsekakor pa razne gospodinjje za skrajno slabo hrano ne zaslužijo več ali pa niti toliko ne.

m Času in razmeram primerno molitev smo slišali ob priliki mladinskega koncerta. Učenci 3. razr. osnovne šole I. pod vodstvom g. nadučitelja Vabiča so po končani telovadni vaji klečali in s sklenjenimi rokami molili to-le krasno molitev s približno sledečo vsebino: »O mili Bog, slušaj našo srčno prošnjo! Zediní nas brate Jugoslovane, ker le edinstvo je vir moči, moč pa daje narodu slavo, čast in svobodo. O nebeški oče, napolniju naša srca s svetim ognjem iskrenega domoljubja. Slovanska blagovestnika, sv. brata Ciril in Metod, bodita naša priprošnika! — Bog živi Jugoslavijo!«

m Protituberkulozna liga. V zadnji seji PTL je poročal predsednik, da je z raznimi tukajšnjimi osebnostmi stopil v stike ter razmotrival z njimi vprašanje ležišča za solnčenje tuberkuloznih bolnikov, naj bi se ustanovilo v Mariboru v okviru PTL. Dosedanji potek teh prizadevanj dopušča nado, da bo uvidevanje glede nujne potrebe take naprave že v najkrajšem času dovedlo do udeležitve te nove, človekoljubne ideje. Potrebna sredstva za ta nadaljnji korak v razvoju PTL so že na razpolaganje in enako je tudi zagotovljena potrebna količina mleka za bolnike. Rešiti je treba le še vprašanje primerne prostora. V zasnovanem solnčnem ležišču bi se moglo večje število bolnikov dnevno solnčiti po zdravniških navodilih, kar bi pomenjalo zelo važen napredek Maribora v njegovem skrbstvu za splošno zdravstvo. Primarij docent dr. Matko je nato poročal, da se delo v ambulatoriju trajno

razširja, da obisk bolj in bolj narašča, ter da je pred kratkim prekoračil že število 500. S posebnim zadoščenjem se je sprejela na znanje vest, da se tudi od drugod oglašajo bolniki v lepem številu. Radi raznih dvomov, ki vladajo glede zdravniških preiskav, v ambulatoriju, se ponovno naglašja, da so vse preiskave popolnoma brezplačne, da je ambulatorij v določenih ordinacijah urah vsakomur pristopen in da se glede uspeha preiskave čuva najstrožja tajnost, oziroma da se zdravnikom, ki zaradi ugotovitve bolezni pošiljajo svoje bolnike v preiskavo ambulatorijskih strokovnih zdravnikov, pošlje uspeh diagnoze neposredno v zalepljenem pismu. To naj služi marsikomu, ki bi imel še kakšne pomisleke, v pomirjenje. Želeli je le, da bi se tudi v drugih okrajih, ki doslej še niso sledili mariborskemu vzoru, čimprej osnovali PTL, ker bi njihovo skupno in sporazumno delovanje bilo v veliko korist vsemu našemu ljudstvu in njegovemu zdravju.

m Za sprejem, koncert z ljudsko veselico in pogoščenje srbskih vojnihi sirot iz Beograda. Je določen sledeči spored: V nedeljo dopoldan ob 10. uri prihod srbske dece, na kolodvoru jih pozdravijo mariborske sirote, gojenci in gojenke zaviteš in dečje stanice, nato se srbsko deco na kolodvoru pogosti, nakar odide vsa deca skupno z vojaško godbo na čelu skozi mesto v vojaško realko. Popoldan se vrši na vrtu vojaške realke koncert in deklamacije srbske dece združen z veliko ljudsko veselico. Srbska deca je ves dan gost vojaških oblasti in prenočuje v vojaški realki. V ponedeljek dopoldan si mali Srbijanci ogledajo skupno z mariborsko siročadjo mesto, v Narodnem domu se jim pa priredi predstavo marionetnega gledališča. Ob eni uri pogoščenje srbskih in mariborskih sirot v Dečji stanici, kar pripravijo mariborske gospe. Popoldan izlet vseh srbskih in slovenskih sirot v Ruše, kjer pogoste Rušani vso deca. V torek dopoldan odhod srbske dece v Rogaske Slatine. Ob odhodu dobi vsak otrok malo darilce kot spomin na Maribor. Srbsko deco vodi general Rašić, nekdanji vojni minister, star zaslužni Jugoslovan, ki goji posebno ljubezen do nas Slovencev. Pričakovati je, da bo se mariborsko meščanstvo v polni meri odzvalo vsem prireditvam na čast srbskih gostov.

m Kopanje v Dravi. Policijska oblast nas opozarja, da je še vedno mnogo ljudi, ki se nič ne ozirajo na svojčas izdano in publicirano policijsko odredbo, da je kopanje v Dravi dovoljeno le na onih mestih, ki niso nevarna. Letos je rečni tok zelo močan in je vsaka neopredvidnost dvakratno nevarna. Vzlie temu pa se najdejo ljudje, ki se slepo spuščajo v valove in hočejo celo preplavati reko. Policijska oblast v Mariboru bo z ozirom na množice se nesreče brezobzirno in strogo kaznovala vsakogar, kdor ne upošteva njenih odredb.

m Telepatska produkcija na Trgu svobode. Sinoči je priredil znani telepat Svengali zanimivo produkcijo, ki je vzbudila med številno publiko živahno zanimanje. Izročil je neki osebi svoj prsten in se dal po posebni komisiji odvzeti v Grajsko klet. Med tem je dotična oseba prsten skrila in na to izginila. Svengali se je zavezanih oči podal na lov za prstenom in sicer na avtomobilu. Res se mu je posrečilo najti prsten za zaklenjenimi vrati na Trgu svobode in izslediti celo storilca, ki je bil medtem v kavarni Park. Ta produkcija priča, kako zanimiv bo večer telepatskih in hipnotičnih produkcij, ki se vrši danes, v četrtek, ob pol 9. (21.) uri zvečer v veliki Götzovi dvorani. Vstopnice zvečer pri blagajni.

m Aretacija nevarnega vlomilca. — Dne 23. pr. m. ob 1/4. uri, torej pribelem dnevu, je bilo ulomljeno v lokal tverke M. Tičar na Šentpeterski cesti v Ljubljani ter pokradeno več blaga. Vlomilce so še pravočasno zasledili, toda v zmešnjavi, ki je nastala, se je posrečilo enemu soudeležencu pobegniti. Eden je bil aretiran in sicer neki Ivan Keršič iz Gracae. Ubeglega vlomilca so zasledovali in komaj sedaj se je posrečilo naši agilni mariborski policiji, da ga je izsledila in prišla. — Vlomilec se imenuje Gustav Punčuh. Pri zaslišavanju je aretirani vse priznal. Punčuh je prebrisan poklieni vlomilec, ki je izvršil večje vlome tudi v Slovenski Bistrici ter v Šmarju pri Jelšah, najbrže ima na vesti pa tudi še druga kaznjiva dejanja.

m Dolgoprstni prijatelji zelenjave. Na zemljišču mestne občine, ki ga občinski svet vsako leto oddaja revnejšim ljudem v najem, so v zadnjem času dolgoprstni prijatelji zelenjave izkopavali krompir in drugo zelenjad, ne da bi se zmenili zato, da kradejo revnim

ljudem. Naša policija je te dni zasledila žensko, ki je z mestne njive odnašala večjo množino krompirja. Danes pa je ušla drugega uzmoviča, Franca Schreinerja po imenu, ki je na njivi, katero imajo v najem stari in zelo ubožni ljudje, ukradel nič manj kot 33 kosov čebule. Izročili so ga sodišču, drugi pa mu bodo sledili.

m Za ubogega invalida, nam je izročil neimenovan dobrotnik 10 Din., postajno načelstvo glavnega kolodvora pa nam je poslalo 163 K. Srčna hvala. Posnemajte!

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Kavarna v mestnem parku. Od danes naprej pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. —

m Izgubljeni predmeti. Od 15. do 30. junija 1922 so bili priglašeni pri policijskem komisariatu v Mariboru sledeči izgubljeni predmeti. Najditelji se naprošajo, da jih oddajo pri navedenem uradu. Srebrna ura z verižico; zlata zapestnica v obliki dveh pletenih kit; zlata verižica z dvema obeskom; klobučni kinč; daljnogled; zlata ženska 40 cm dolga verižica; črna usnjata denarnica s potnim listom in žel. legitimacijo; 1000 din. bankovec; črn dežnik; črna svilnata pompadura z denarnico z 300 K gotovine; mera za sode; 2000 K gotovine v kuvertu; črna usnjata listnica z vsebino 2700 K, 1000 aK in potnim listom; rdeča usnjata listnica; otročji plašč svetlo sive barve; listnica s 140 K gotovine ter zlata očala.

m »Pri rdečem jezu« (restavracija Orovič) se vrše ob sobotah, nedeljah in sredah vrtni koncerti. Več inserat.

Kultura in umetnost

x Grafična dela »Groharja« v Beogradu. Razen večeraj naštetih del so na V. jugoslovanski umetniški razstavi v Beogradu razstavili trije člani kluba »Grohar« tudi grafična dela in sicer: Viktor Cotič »Studija« (lesorez); Josip Čare »Splavarska ulica« (bakrorez) ter Josip Peteln »Cerkev« (bakrorez) in »Konjice« (bakrorez).

x Razid Društva upodabljaiočih umetnikov v Ljubljani. V naše večerajšnje tozadevno poročilo, se je urinila mala pomota. G. V. Cotič ni bil koop-

tiran v pripravljajni odbor za novo društvo, ampak v odbor Strokovnega združenja likovnih umetnikov v Ljubljani.

x Letošnje umetniške razstave kluba »Grohar«. Naš mariborski umetniški klub »Grohar« je na svoji seji v ponedeljek sklenil, da se udeleži ljubljanske umetniške razstave, ki se vrši o priliki velikega semnja, samostojno pa priredi dve kolektivni razstavi in sicer eno v Mariboru v času Pokrajinske obrtne razstave, drugo pa v Ljubljani v mesecu decembru.

Sokolstvo.

o Načelstvo Kola jahačev sok. društva v Mariboru naznanja, da se vrši v petek 7. t. m. ob 18.30 zvečer jahalna vaja za odbrane jahače o priliki javnega nastopa. Udeležba obvezna.

o Poziv članstvu sokolskega društva v Mariboru! Vsak član in članica društva, kateri se hoče udeležiti I. jugoslov. vsesokolskega zleta v Ljubljani, se ima oglašiti v društveni pisarni, da naznani za zlet potrebne podatke. Seboj je prinesiti izkaznico. Uradne ure vsaki torek in četrtek od 18. do 19. ure ob nedeljah od 10. do 11. ure. Izreceno se opozarja na to, da se prijave sprejemajo samo še do 12. julija t. l.

Sport.

: ISSK Maribor. Danes v petek 7. t. m. ob 20¹/₂ uri se vrši v gostilni »Maribor« na Grajskem trgu sestanek vseh aktivnih članov nogometnega odseka. Udeležba vsakega posameznika potrebna!

Objave.

§ Javen poziv! Stranke v hiši Gregorčičeva ul. št. 26, pozivljajo javno s tem potom, da naj g. Lampe kot hišni gospodar imenovane hiše, nemudoma dvigne od stanovanjskega urada predpisano najemnino za mesec julij, katerega leži že 4 dni pri hišnici v imenovanu hiši. Za druge njegove posebne izdatke, kakor jih on sam imenuje, naj predloži pa predpisane račune. Ako imenovani gospod ne mara dvigniti najemnine tekom 24 ur, prosimo predsednika »Protituberkulozne lige« da se on usmili tega zneska ter ga porabi za uboge bolnike. — Stranke.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.
(Dalje.)

Tak je bil Hobby. In mimo tega je bil najdarovitejši in najpoželenejši stavbar v Newyorku.

Hobby je prekinil svoj pomenek s parketom in se je zopet obrnil k prijateljem.

»Povej vendar, Maud, kaj počenja mala Edith?« je vprašal, čeprav je bil že prej poizvedoval po detetu, kateremu je bil za botra.

Z nobenim drugim vprašanjem ni bilo mogoče tako v živo zadeti Maudino srce. Hobby jo je bil v hipu »kar zadivil«. Zardela je in ga s svojimi toplimi rjavimi očmi pogledala razvneto in hvaležna.

»Saj sem ti že povedala, Hobby, da je Edith z vsakim dnem bolj dražestna!« je odvrnila z božajočo odtežnjenim materinskim glasom in oči so ji žarele od vzradovanosti.

»Dražestna je vendar že od nekdaj.«

»Jeli! Toda — Hobby, ne moreš si misliti — in pa kako bistrega duha je! Že začnjenja govoriti!«

»Povej mu vendar zgodbo o petelinu, Maud,« je v besedo segel Allan.

»Bon!« In Maud je vsa razigrana in srečna pripovedovala mikavo zgodbo, v kateri sta njeno dekletce in neki petelin igrala glavno vlogo. Vsi trije so se smejali kakor otroci.

»Vsekakor jo moram čim prej zopet videti!« je izjavil Hobby. »V štirinajstih dneh pridem k vam. Drugače pa je bilo dolgočasno v Buffalu, praviš?«

»Deadly dull!« je naglo potrdila Maud. »Predolgočasno in puščobno, Hobby, da bi umrla!« Zategnila je tenke svoje obrvi navzgor in bila za hip videti vsa nesrečna. »Lindleyevi so se preselili v Montreal, to veš.«

»Velika škoda.«

»Kossatova Grace je že od jeseni v Egiptu.« In Maud je pred Hobbyja iztrela vse, s čimer je bilo napolnjeno njeno srce. Kako pusto je nekateri dan! Kako dolgočasen nekateri večer! In s šegova očitajočim glasom je dostavila: »Kakšen družabnik je Mac, to veš, Hobby! Zanimarja me še bolj nego prej. Včasih ga ves dan ni iz tvornice na izpregled. Zdaj si je k vsem drugim mikavnostim nabavil še celo reč poizkusnih svedrov in vrta žnjimi dan in noč granit, teko in sam Bog

ve kaj. In ta vrtala ti neguje kakor bolnike, prav kakor bolnike, Hobby! Ponoči se mu sanja o njih...«

Allan se je na glas zasmel.

»Nikar ga ne odvračaj, Maud,« je velel Hobby in pomežiknil z belimi trepalnicami. »Mac že ve, k čemu bo vse to. Pa menda vendar nisi ljubosumna na tistih par svedrov, girlie?«

»Kar sovražim jih!« je odvrnila Maud. »Tudi ne misli,« je zardela nadaljevala, »da bi se bil z menoj odpravil v Newyork, ko ne bi tukaj imel svojih opravkov.«

»Ali, Maud!« je miril Allan.

Hobbyja pa je Maudin smehoma izražen očitek spomnil na najvažnejše, kar je bil namenjen sporočiti Allanu. Na celem se je zamislil in je Allana priel za frak.

»Čuj, Mac,« je izpregovoril nekoliko tiše, »bojim se, da si se danes zaman pripeljal iz Buffala. Staremu Lloydju ni nič kaj dobro. Pred eno uro sem telefoniral Etheli Lloyd, pa še ni vedela, ali prideta ali ne. Bilo bi res skrajno neprijetno!«

»Saj ni, da bi moralo biti prav danes,« je odvrnil Allan, ne da bi razodel svoje razočaranosti.

»Po vsaki ceni mu bom kakor sam satan za petami, Mac! Ni ene pokojne ure naj nima! Zdaj pa z Bogom za ta čas!«

V naslednjem hipu se je Hobby z glasnim hlaajem že pojavil v eni izmed sosednjih lož, kjer so se sedele tri mlade dečelase s svojo materjo.

Glasbovodja s koščeno jastrebjo glavo je nenačoma zopet stal pred notnikom in polahno naraščajoč se je iz kotlastih bobnic jel dvigati gromni hrup. Fagoti so zaplakali vprašujoč, sladkobno tožeč motiv, so ga obnavljali in stopnjevali, dokler jim ga niso ugrabile gosli, da ga nadaljujejo po svoje.

Maud se je zopet vdajala glasbi.

Allan pa je s hladnimi očmi sedel na svojem prostoru; od notranje napetosti so se mu širile prsi. Zdaj mu je bilo žal, da je prišel! Lloydov predlog, naj bi se kratek razgovor izvršil v loži koncertne dvorane, spričo čudaštva bogatna, ki je le poredkokedaj sprejemal na dom, nikakor ni bil presentljiv in Allan je bil nanj pristal brez pomišljanja. Bil je tudi voljan, Lloydja opraviti, ako je res izostal zaradi bolezni. Toda za svoj nasnutek, čigar veličje je včasih preobvladalo celo njegova samega, je terjat največjo spoštljivost! Doslej je bil ta nasnutek, ki ga je bil izdeloval skozi pet let noč in dan, zaupno razložil samo dvema osebama: Hobbyju, ki je, če je bilo treba, znal prav tako zvesto molčati kakor je vedel besede razšipavati, kadar mu jeziki ni

bil zavezan. Potem Lloydju. Niti Maud ne. Zahteval je, da se Lloyd, če je količkaj mogoče, pa najsibo mukoma privleče v Madison-squarsko palačo! Zahteval je, da mu Lloyd vsaj pošlje obvestilo, mu ponudi sestanek drugje! Če Lloydju to ni bilo v mar — no, potem ne mara nič več imeti opravka z muhastim, bolehnim, bogatim dedcem.

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Učenec se sprejme v manufakturni trgovini Fr. Majer, Maribor, Glavni trg. 1088 3-1

Moško kolo z dobro ohranjenim pnevmatiko, se po ceni proda. Vpraša se Maistrova ulica 2, pritrjuje levo. od 12.—14. ure. 1086 2-1

Išče se **nemeblirana separirana soba**. — Ponudbe na upravnistvo »Tabora« pod »Nujno«. 1084 2-2

Večjo množino **splitškega cementa** odda »Hirozid«. Vetrinska ulica 30. 1077 3-3

Katera narodna boljša družina sprejme na hrano in stanovanje za 1922/23 dva dijaka (brata)? Ponudbe na upravo lista.

Zenski model

išče proti plačilu slikar. Ponudbe na upravo »Tabora« pod »Model«.

Išče se

soba

za solidnega gospoda z separiranim vvhodom, ako mogoče v centru me. sta in s celo oskrbo. Ponudbe na upravo »Tabora« pod »Tako«.

Okrajni zastop v Ormožu

razpisuje mesto

okrajnega tajnika

Plača XI. činovnega razreda državnih uradnikov z vsemi tozadevnimi dokladi. Prošnje se naj vpošljejo na okrajni odbor v Ormožu do 15. julija 1922. 1087